

Economische projecties voor België – Najaar 2006

Inleiding

De macro-economische projecties, die voor het eurogebied worden opgesteld door de diensten van het Eurosysteem en, wat België betreft, door de Bank, gingen in het voorjaar van 2006 uit van een consolidatie van de conjunctuurverbetering die toen aan de gang was, ondanks de verwachting dat de aardolieprijzen op een hoog peil zouden blijven. Sindsdien is gebleken dat de economische activiteit in de eerste helft van 2006 sterker is gegroeid dan aangegeven in die prognoses, als gevolg van herzieningen van de voorlopige statistische ramingen en de nieuwe resultaten. Bovendien zijn de olieprijsen met circa 20 pct. gedaald, tot ongeveer 60 dollar sinds oktober 2006, nadat ze in de zomer eerst nog verder waren gestegen.

Deze factoren hebben aanleiding gegeven tot een opwaartse herziening van de groeivoorzichten voor het eurogebied, eerst in de tussentijdse resultaten die de ECB in september heeft voorgesteld en vervolgens opnieuw in de projecties van het Eurosysteem die werden gepubliceerd in het ECB Maandbericht van december 2006. Op het gebied van de inflatie waren de veranderingen niet zo groot; zij resulteren uit de neerwaartse invloed die rechtstreeks uitging van de prijzen van energieproducten.

Gelijktijdig met de publicatie van de nieuwe projecties voor het eurogebied geeft dit artikel een beknopte toelichting bij de resultaten voor de Belgische economie. In deze resultaten, die zijn verkregen op basis van dezelfde methoden en procedures als die in het voorjaar⁽¹⁾, is de sindsdien gepubliceerde informatie verwerkt. Ze houden inzonderheid rekening met de nieuwe gegevens van de door het INR⁽²⁾ gepubliceerde nationale rekeningen, alsook met de nieuwe vooruitzichten op het vlak

van de overheidsbegrotingen voor 2007. De projecties voor België werden opgesteld op basis van de op 24 november 2006 beschikbare gegevens, met inbegrip van de informatie omtrent de partiële herstructurering in een belangrijke onderneming.

1. Internationale omgeving en hypothesen

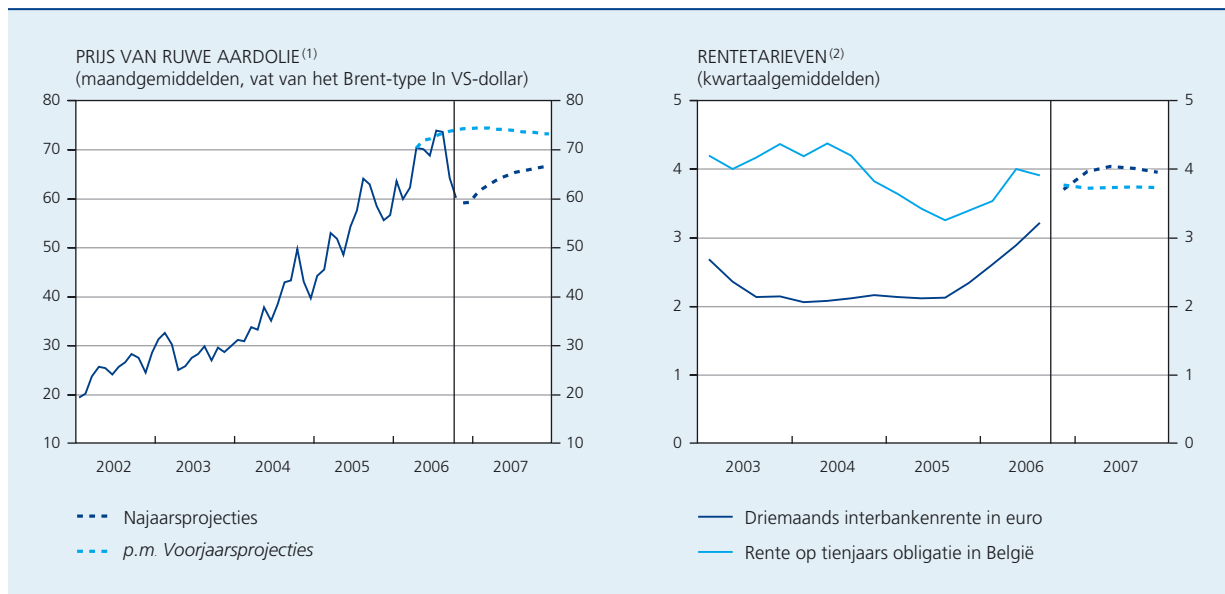
Nadat de wereldeconomie in het begin van het jaar opnieuw een zeer krachtige groei liet optekenen, trad in de loop van 2006 een lichte vertraging op, onder meer als gevolg van de conjunctuurverzwakking in de Verenigde Staten. Geschraagd door de dynamiek van de opkomende economieën zou de groei in 2007 evenwel robuust blijven, tegen de achtergrond van algemeen gunstige financieringsvoorwaarden en de relatief hoge rentabiliteit van de vennootschappen in de meeste economische regio's.

Bovendien draagt de daling van de olieprijs met ongeveer 20 pct. tussen augustus en oktober 2006 enigszins bij tot de vermindering van de belemmeringen voor de groei, ook al blijft de prijs historisch hoog rond zowat 60 dollar per vat. Deze beweging resulteert op haar beurt uit de conjuncturele vertraging van de vraag, en houdt ook verband met de gunstige omstandigheden voor de olieproductie, vooral een mild orkaanseizoen in de Golf van Mexico, en de perceptie van een afname van de geopolitieke spanningen.

(1) NBB (2006), «Economische projecties voor België – Voorjaar 2006», Economisch Tijdschrift juni 2006.

(2) Het INR hanteert vanaf nu de zogenaamde methode van de kettingindexcijfers om de volume- en prijsontwikkelingen van de verschillende variabelen te ramen. Voor informatie omtrent deze methodologische wijziging, zie <http://www.nbb.be/doc/DQ/NDQ3/HISTO/NNDC05.pdf>.

GRAFIEK 1 HYPOTHESEN OMTRENT HET VERLOOP VAN DE OLIEPRIJS EN DE RENTETARIEVEN

Bron: ECB.

(1) Werkelijk verloop tot en met oktober 2006, hypothese vanaf november 2006.

(2) Werkelijk verloop tot en met het derde kwartaal van 2006, hypothese vanaf het vierde kwartaal van 2006.

Het groeitempo van de economische activiteit in het eurogebied is in de eerste helft van 2006 aanzienlijk versneld. Ook voor de rest van het jaar en in 2007 zou de groei solide blijven, met uitzondering van een tijdelijke achteruitgang die in het eerste kwartaal wordt verwacht als gevolg van de weerslag van de btw-verhoging in Duitsland op de consumptie en de investeringen in woningen. Volgens de nieuwe prognoses van het Eurosysteem zou de bbp-groei, die 1,5 pct. beliep in 2005, tussen 2,5 en 2,9 pct. bedragen in 2006 en tussen 1,7 en 2,7 pct. in 2007. Nog steeds ondersteund door de buitenlandse vraag, zou het herstel van de investeringen van de ondernemingen aanhouden. De verbetering van de

arbeidsmarkt en van het beschikbare inkomen zouden op hun beurt de consumptieve bestedingen van de particulieren helpen ondersteunen.

Tegen de achtergrond van een gematigde ontwikkeling van de loonkosten zou de aan de hand van de HICP gemeten inflatie, die 2,2 pct. bedroeg in 2005, ongeveer op hetzelfde niveau blijven, binnen een marge van 2,1 en 2,3 pct. in 2006 en van 1,5 en 2,5 pct. in 2007. De verwachte vermindering van de bijdrage van de energiedragers zou in 2007 immers worden geneutraliseerd door de verhoging van de indirecte belastingen.

Kader – Hypothesen van het Eurosysteem

De economische projecties van het Eurosysteem voor het eurogebied en de overeenkomstige projecties van de Bank voor België, berusten op de volgende technische veronderstellingen:

- de gehanteerde rentetarieven zijn gebaseerd op de marktverwachtingen. Gemiddeld over het jaar beschouwd zou de korte-termijnrente in euro stijgen van 3,1 pct. in 2006 tot 4 pct. in 2007. De lange-termijnrente in België zou op respectievelijk 3,8 en 3,7 pct. uitkomen;
- de bilaterale wisselkoersen van de euro worden constant gehouden op hun waarde van medio november 2006, namelijk voor de Amerikaanse munt 1,28 dollar per euro;

- overeenkomstig het verloop van de in de termijncontracten weerspiegelde impliciete prijzen, zou de prijs van een vat Brent op de internationale markten gemiddeld 64,6 dollar bedragen in 2007, tegen 65,5 dollar in 2006;
- de uitvoermarkten van België, berekend aan de hand van de gewogen som van de invoer van derde landen, met inbegrip van de partners in het eurogebied, zouden in 2006 in reële termen met meer dan 9 pct. groeien, en terugvallen tot ongeveer 6 pct. in 2007;
- de uitvoerprijzen van de concurrenten in het eurogebied zouden in 2006 en 2007 stijgen met respectievelijk 2,5 pct. en 1,4 pct.;
- bij de berekening van de resultaten van de overheidsfinanciën wordt rekening gehouden met de macro-economische omgeving en met de reeds aangekondigde en voldoende gepreciseerde begrotingsmaatregelen.

RESULTATEN VAN EN HYPOTHESEN BIJ DE PROJECTIES VAN HET EUROSISTEEM

	2005	2006	2007
Projecties voor het eurogebied		(jaargemiddelden)	
Bbp naar volume	1,5	2,5 – 2,9	1,7 – 2,7
Inflatie (HICP)	2,2	2,1 – 2,3	1,5 – 2,5
Hypothesen van het Eurosysteem			
Driemaands interbankenrente in euro	2,2	3,1	4,0
Rente op tienjaars obligatie in België	3,4	3,8	3,7
Wisselkoers van de euro t.o.v. de VS-dollar	1,24	1,25	1,28
Aardolieprijs (VS-dollar per vat)	54,4	65,5	64,6
		(veranderingspercentages)	
Voor België relevante uitvoermarkten	6,8	9,5	6,1
Prijzen van de concurrenten bij de uitvoer	2,4	2,2	1,2
waarvan: concurrenten uit het eurogebied	2,3	2,5	1,4

Bron: ECB.

2. Activiteit, werkgelegenheid en vraag

Net als in het eurogebied heeft de economische activiteit in België, na het futloze begin van 2005, een opmerkelijk herstel te zien gegeven in het vierde kwartaal en in het begin van 2006, toen in het eerste kwartaal de kwartaalgroei van het bbp 0,9 pct. bedroeg en vervolgens 0,7 pct. in het tweede kwartaal. Behalve aan de robuuste buitenlandse vraag, was deze verbetering grotendeels te danken aan de binnenlandse vraag, meer bepaald aan de consumptieve bestedingen en aan de uitgaven van de huishoudens voor huisvesting, alsook aan de bedrijfsinvesteringen. De groei van het bbp op jaarbasis, die in het derde kwartaal van 2005 tot 1 pct. was teruggelopen,

beliep medio 2006 3,1 pct., de snelste stijging sedert eind 2000.

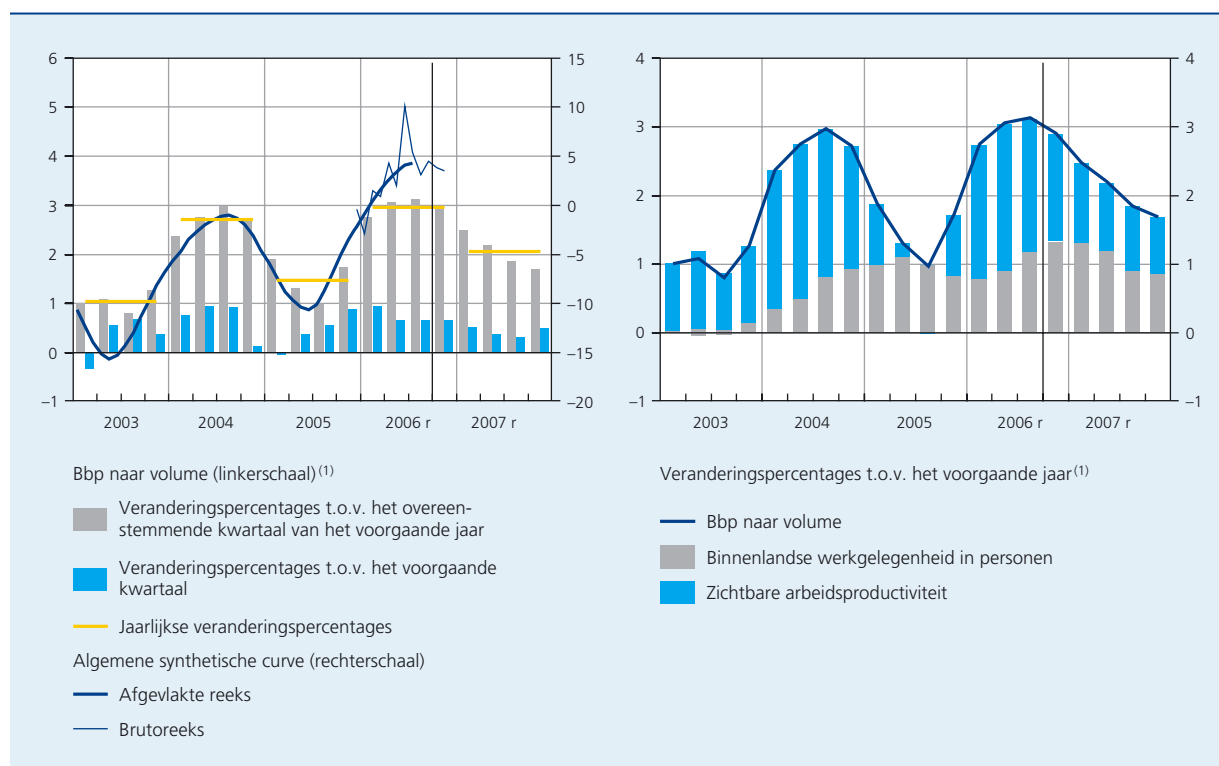
Door het wegebben van de conjuncturele inhaaleffecten zou de bbp-groei in de tweede jaarhelft licht zijn afgenomen tot een nog steeds solide peil dat meer in overeenstemming is met het ontwikkelingspotentieel op middellange termijn. Volgens de eerste raming van het INR zou de kwartaalgroei van het bbp in het derde kwartaal van 2006 zijn teruggelopen tot 0,6 pct. en uit de beschikbare indicaties op basis van de conjunctuurenquêtes kan worden opgemaakt dat de groei in het vierde kwartaal ongeveer even groot zou blijven. Al bij al zou het groeicijfer tussen 2005 en 2006 verdubbelen, van

1,5 pct. tot 3 pct., wat hoger is dan het gemiddelde voor het eurogebied. In een relatief neutrale algemene omgeving inzake buitenlandse vraag en wisselkoersen zou de groei in 2007 verminderen tot 2,1 pct., een tempo dat in de buurt ligt van het geraamde potentieel van de economie.

Ondanks de tijdelijke vertraging van de activiteit die zich op dat moment voordeed, is de werkgelegenheidscreatie in de loop van 2005 geleidelijk versneld tot gemiddeld 1 pct. op jaarbasis, terwijl in de drie voorgaande jaren het aantal aanwervingen slechts voorzichtig toenam. In 2006 en 2007 zou het tempo van de werkgelegenheidscreatie even hoog blijven, aangezien de opwaartse en neerwaartse bewegingen van de bbp-groei grotendeels worden geabsorbeerd door het procyclische karakter van de zichtbare arbeidsproductiviteit. Zo zouden van 2005 tot 2007 elk jaar gemiddeld netto ongeveer 43.000 extra banen worden gecreëerd. Als gevolg van de versnelde toename van de beroepsbevolking sedert 2005, zou de werkloosheidsgraad echter amper dalen tijdens de prognoseperiode. In 2007 zou de werkloosheidsgraad gemiddeld 8,3 pct. belopen, tegen 8,5 pct. in 2006.

Vergeleken met de voorgaande jaren heeft het gunstige verloop van de werkgelegenheid en, meer in het algemeen, van de activiteit geleid tot een snellere toename van de inkomens die de huishoudens verdienen met hun bezoldigde of zelfstandige activiteiten en met hun kapitaal, met name via dividenden. Bovendien werd de koopkracht van de huishoudens ondersteund door de in 2006 substantiële effecten van de laatste fase van de tenuitvoerlegging van de in 2001 ingezette belastinghervorming. Na een beperkte reële stijging van 0,9 pct. in 2005 en een vergelijkbare totale daling tijdens de twee voorgaande jaren, zou het beschikbare inkomen van de huishoudens met 2,7 pct. toenemen tijdens het lopende jaar en met 2,1 pct. in 2007. De particuliere consumptie, die volop had bijgedragen tot het conjunctuurherstel in het begin van het jaar, zou toenemen met gemiddeld 2,4 pct. in 2006 en 2 pct. in 2007. Tegen de achtergrond van een versteviging van het vertrouwen van de huishoudens als gevolg van het afnemen van de druk op de energieprijzen en de verbetering van de algemene economische situatie enerzijds en de snelle stijging van het beschikbare inkomen anderzijds, zouden de besparingen van de huishoudens tijdens de prognoseperiode stabiel

GRAFIEK 2 BBP, CONJUNCTUURINDICATOR EN WERKGELEGENHEID
(seizoengezuiverde gegevens)

Bronnen : INR, NBB.

(1) Voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens.

blijven op zowat 13,5 pct. van het beschikbare inkomen. De spaargelden zouden opnieuw grotendeels worden besteed aan investeringsuitgaven in woningen, zowel voor nieuwbouw als voor renovatiewerken. Overeenkomstig de opgetekende dynamiek in de twee voorgaande jaren zouden deze uitgaven in 2006 en 2007 toenemen met bijna 5 pct. in reële termen.

Uit de herziene gegevens van de nationale rekeningen blijkt dat onder impuls van de dienstverlenende bedrijfstakken de bedrijfsinvesteringen zich vanaf 2004 significant hebben hersteld alvorens wat te vertragen in 2005. In 2006 zouden de bedrijfsinvesteringen opnieuw zijn versneld, in een tempo dat overigens hoger lag dan op voorhand was verwacht, waarbij de toename zich uitbreidde tot de industrie. In een gunstige context op het vlak van operationele rentabiliteit en financieringsvoorwaarden, en gelet op de vraagvooruitzichten die erg solide lijken, terwijl de bezettingsgraad van het productievermogen is toegenomen als gevolg van de versnelling van de activiteit, zouden de bedrijfsinvesteringen opnieuw moeten toenemen met 5,8 pct. in 2006 en met 4,8 pct. in 2007. Deze jaargemiddelden verhullen evenwel een geleidelijke vertraging in de loop van het tweede jaar, naarmate de conjuncturele acceleratoreffecten zouden wegebben.

De overheidsinvesteringen zouden dan weer afnemen tijdens de twee prognosejaren.

Geschraagd door de versteviging van het eurogebied zou de buitenlandse vraag gericht aan België een belangrijke ondersteunende factor blijven vormen voor de uitvoer van goederen en diensten. Die uitvoer zou in de loop van 2006 geleidelijk zijn gestegen, tegen de achtergrond van een relatieve stabiliteit van de wisselkoersen sedert twee jaar. De groei van de uitvoer zou toenemen van 3,3 pct. in 2005 tot 3,9 pct. in 2006 en 5,3 pct. in 2007. De invoer zou in 2006 in gelijke mate stijgen als de uitvoer, en in 2007 minder snel dan de uitvoer, namelijk met respectievelijk 3,9 en 5,1 pct. In tegenstelling tot de twee voorgaande jaren zou de bijdrage van de netto-uitvoer aan de bbp-groei licht positief worden, ten belope van 0,1 procentpunt tijdens het eerste jaar en 0,3 procentpunt in 2007.

3. Prijzen en kosten

Gemeten aan de hand van de HICP, zou de totale inflatie, die in 2005 gemiddeld 2,5 pct. beliep, teruglopen tot 2,3 pct. in 2006 en 1,9 pct. in 2007. Die vermindering

TABEL 1 BBP, WERKGELEGENHEID EN BELANGRIJKSTE BESTEDINGSCATEGORIEËN
(veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar, voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens)

	2004	2005	2006 r	2007 r
Bbp ⁽¹⁾	2,7	1,5	3,0	2,1
Totale binnenlandse werkgelegenheid in personen	0,6	1,0	1,0	1,1
Bruto beschikbaar inkomen	-0,1	0,9	2,7	2,1
<i>Bestedingscomponenten⁽¹⁾</i>				
Consumptieve bestedingen van de particulieren	1,6	0,8	2,4	2,0
Consumptieve bestedingen van de overheid	2,1	-0,6	1,7	2,0
Bruto-investeringen in vaste activa	6,9	5,2	4,7	4,0
Woningen	9,0	3,5	4,6	5,0
Investeringen door de overheid	3,1	13,5	-2,5	-4,8
Investeringen door de ondernemingen	6,7	4,8	5,8	4,8
Voorraadwijziging ⁽²⁾	0,1	0,6	0,3	-0,6
Totaal van de binnenlandse bestedingen	2,9	2,0	2,9	1,9
Netto-uitvoer van goederen en diensten ⁽²⁾	-0,1	-0,4	0,1	0,3
Uitvoer van goederen en diensten	5,7	3,3	3,9	5,3
Invoer van goederen en diensten	6,2	4,1	3,9	5,1

Bronnen: INR, NBB.

(1) Naar volume.

(2) Bijdrage tot de verandering van het bbp.

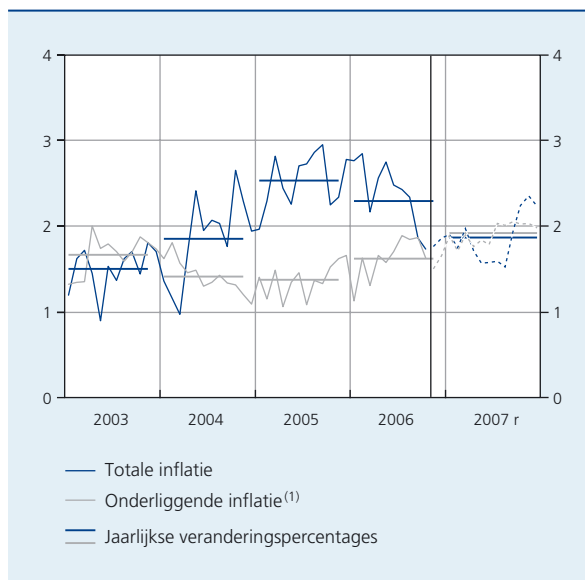
weerspiegelt, net als de daaraan voorafgaande versneling, het prijsverloop van de energiedragers. Conform de daling van de noteringen voor aardolie op de internationale markten, zou de stijging van de energieprijzen, die zowat 10 pct. van de totale HICP uitmaken, immers vertragen van 12,7 pct. in 2005 tot 0,9 pct. in 2007.

De onderliggende inflatietendens flakkerde daarentegen op vanaf medio 2005, naarmate de effecten van de eerdere appreciatie van de euro verdwenen en de effecten van de stijgingen van de grondstoffenprijzen doorberekend werden in de prijzen van de industriële goederen. De geleidelijke versnelling van de onderliggende inflatie zou tijdens de door de projecties bestreken periode aanhouden en stijgen van 1,4 pct. in 2005 tot gemiddeld 1,9 pct. in 2007. Voor dat laatste jaar zouden de invoering, op 1 juli 2007, van de algemene bijdrage op de verpakkingen en de verhoging van de accijnzen op tabak, waartoe in het kader van de begroting voor 2007 besloten werd, leiden tot een stijging van de inflatie met 0,2 procentpunt.

Overigens bedroeg de inflatie gemeten aan de hand van de nationale CPI in 2006 slechts 1,7 pct., terwijl ze tijdens de voorgaande jaren, door de veroudering van de in deze index gebruikte gewichten, hoger was dan de inflatie op grond van de HICP. Dit resultaat werd neerwaarts beïnvloed door de wijze waarop de nationale CPI in januari 2006 werd herzien. De sociale partners hebben grotendeels dezelfde methode gevolgd om de op de gezondheidsindex toegepaste omrekeningscoëfficiënt vast te stellen, met dezelfde effecten op de verandering ervan in 2006. Vanaf 2007 zouden de inflatiecijfers gemeten aan de hand van de HICP en de nationale CPI zeer goed vergelijkbaar moeten zijn.

GRAFIEK 3 INFLATIE

(HICP – veranderingspercentages t.o.v. de overeenstemmende periode van het voorgaande jaar)

Bronnen: EC, NBB.

(1) Gemeten aan de hand van de HICP ongerekend niet-bewerkte levensmiddelen en energiedragers.

De loonkosten per eenheid product zouden toenemen met 0,7 pct. in 2006 en met 1,2 pct. in 2007, na een stijging op jaarbasis met gemiddeld 0,5 pct. tijdens de twee voorgaande jaren. Over de gehele afgelopen periode en de prognoseperiode bepalen de cyclische bewegingen in de arbeidsproductiviteit op doorslaggevende wijze de verandering, jaar na jaar, van deze kosten. Die was negatief in 2004 en zou beperkt zijn in 2006, twee jaren van versnelde activiteit, en was daarentegen hoger in 2005, namelijk 1,5 pct., wegens de geringe productiviteitsgroei.

TABEL 2 INDICATOREN VAN PRIJZEN EN KOSTEN
(veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

	2004	2005	2006 r	2007 r
Totale HICP	1,9	2,5	2,3	1,9
waarvan: energiedragers	6,6	12,7	7,0	0,9
<i>p.m. Nationale CPI</i>	2,1	2,8	1,7	1,8
Deflator van het bbp	2,4	2,1	1,7	1,8
Loonkosten in de particuliere sector				
Kosten per eenheid product	-0,4	1,5	0,7	1,2
Uurloonkosten	2,4	2,2	2,3	2,2

Bronnen: INR, NBB.

De conjuncturele effecten zouden nagenoeg neutraal zijn in 2007. Van hun kant zouden de uurloonkosten dan weer een stabiel groeitempo op jaarbasis van 2¼ pct. aanhouden. Over het geheel van de periode 2005-2006, zou de stijging 4,6 pct.⁽¹⁾ bedragen, wat heel dicht aansluit bij de indicatieve norm van 4,5 pct. die door de regering bindend werd gemaakt na het overleg tussen de sociale partners. Desalniettemin is er toch opnieuw een verslechtering opgetreden t.o.v. het gemiddelde van de drie belangrijkste buurlanden, aangezien de toename van de uurloonkosten er lager is uitgevallen dan oorspronkelijk was voorzien.

De voor 2007 aangenomen groei van de uurloonkosten met 2,2 pct. komt overeen met een technische hypothese die, zoals wordt voorgeschreven door de wet van 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen, gebaseerd is op het in de drie buurlanden verwachte gemiddelde verloop van de loonkosten, en anticipeert dus geenszins op de conclusies van de lopende onderhandelingen tussen de sociale partners.

(1) In het technische verslag over de maximale beschikbare marges voor de loonkostenontwikkeling, gepubliceerd op 8 november door het secretariaat van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, wordt de stijging van deze loonkosten over de periode 2005-2006 geraamd op 4,7 pct.

4. Overheidsfinanciën

Op basis van de meest recente informatie wordt verwacht dat de overheidsfinanciën het jaar 2006 vrijwel in evenwicht zullen afsluiten. Ten opzichte van de voorjaarsraming van de Bank maken de huidige prognoses gewag van een verbetering van het saldo met 0,3 pct. bbp, ondanks de budgettaire kostprijs die is verbonden aan de sindsdien genomen beslissingen om een « jobkorting » toe te kennen via een verhoging van de forfaitaire beroepskosten in de personenbelasting en om bij aanvang van het schooljaar de kinderbijslag te verhogen voor kinderen tussen 6 en 18 jaar. Aan de ontvangstenzijde zou de structurele versnelling van de inkoheringen van de vennootschapsbelasting leiden tot een bijkomende ontvangst van 700 miljoen euro. Aan de uitgavenzijde vallen de kosten voor gezondheidszorg in de eerste jaarhelft lager uit dan verwacht. Voorts valt de opbrengst uit de verkoop van het Belgische ambassadegebouw in Tokio hoger uit dan initieel werd verwacht. Hierbij dient ook te worden vermeld dat in de najaarsraming nog steeds rekening is gehouden met een vastgoedoperatie ter waarde van 0,2 pct. bbp, die voor 2006 is gepland maar voorlopig nog niet werd gerealiseerd, wat een belangrijk neerwaarts risico inhoudt. Ten slotte valt op te merken dat de ontwerpbegroting, voorgesteld met

TABEL 3 OVERHEIDSREKENINGEN ⁽¹⁾
(procenten bbp; zienswijze Eurostat, tenzij anders vermeld)

	2004	2005	2006 r	2007 r
Ontvangsten	49,2	50,0	49,1	48,7
waarvan: fiscale en parafiscale ontvangsten	44,4	44,8	44,3	44,0
Primaire uitgaven	44,5	48,0	45,0	45,1
Primair saldo	4,7	2,0	4,1	3,6
Rentelasten	4,7	4,3	4,1	4,0
Financieringsbehoefte (-) of -vermogen (Eurostat) ⁽²⁾	0,0	-2,3	0,0	-0,4
Financieringsbehoefte (-) of -vermogen (INR) ⁽²⁾	0,0	0,1	-0,1	-0,4
<i>p.m. Effect van tijdelijke maatregelen (Eurostat)⁽²⁾</i>	<i>0,8</i>	<i>-2,0</i>	<i>0,7</i>	<i>0,4</i>
<i>Effect van tijdelijke maatregelen (INR)⁽²⁾</i>	<i>0,8</i>	<i>0,4</i>	<i>0,7</i>	<i>0,4</i>
Geconsolideerde brutoschuld (Eurostat) ⁽²⁾	94,3	93,2	89,6	87,2
Geconsolideerde brutoschuld (INR) ⁽²⁾	94,3	91,5	87,9	85,7

Bronnen: EC, INR, NBB.

(1) Volgens de methodologie die wordt gebruikt in het kader van de procedure inzake buitensporige overheidstekorten (EDP); dat is inclusief de netto rentewinsten van bepaalde financiële transacties zoals *swaps* en *FRA's*.

(2) In de gegevens inzake de Belgische overheidsfinanciën die het INR op 29 september 2006 aan de Europese instanties heeft genotificeerd werd uitgegaan van de veronderstelling dat het Fonds voor Spoorweginfrastructuur (FSI) geen deel uitmaakt van de overheidssector. Eurostat heeft beslist om deze genotificeerde cijfers aan te passen in zijn publicatie van 23 oktober 2006. Hierbij werd ervan uitgegaan dat het FSI dient opgenomen te worden in de overheidssector. Bovendien heeft Eurostat geoordeeld dat de opname van de schuld in de overheidssector niet als een « overige volumemutatie » als gevolg van een wijziging in sectorclassificatie en structuur kan worden beschouwd, maar dat er een schuldovername is geweest die dient te worden geregistreerd als een kapitaaloverdracht van de overheid aan de sector van de niet-financiële vennootschappen. De zienswijze van Eurostat heeft een negatief effect op het financieringssaldo van de overheid van 2,4 pct. bbp in 2005, maar een – weliswaar beperkt – positief effect van 0,05 pct. bbp voor de jaren 2006 en 2007. Hierbij is geen rekening gehouden met de impact die een eventuele herclassificatie van het FSI bij de sector van de niet-financiële vennootschappen in 2006 zou kunnen hebben op de overheidsrekeningen.

een evenwicht, was gebaseerd op een bbp-groei van 2,2 pct., terwijl deze door de Bank opwaarts werd herzien tot 2,5 pct. in de voorjaarsraming en 3 pct. momenteel.

De projectie voor het financieringssaldo van de overheid in 2007 is fors opwaarts herzien ten opzichte van de voorjaarsraming, die nog een tekort van 1,2 pct. bbp aangaf. Deze verbetering is toe te schrijven aan het overloopeffect van de lagere groei van de uitgaven voor gezondheidszorg in 2006, de gunstigere groeivoorzichten sinds de lenteraming en de impact van de in het najaar opge maakte begrotingen. Wat de structurele ingrepen betreft, gaat het vooral over de invoering van een algemene verpakkingshoofschuld, accijnsverhogingen op tabak en nieuwe maatregelen ter bestrijding van de fraude en voor een efficiëntere inning van de ontvangsten. Daarentegen zal de aftrek voor forfaitaire beroepskosten in de personenbelasting opnieuw enigszins worden uitgebreid. Wat de niet-recurrerende maatregelen betreft, waarvan wordt verwacht dat ze het begrotingsresultaat met 0,4 pct. bbp zullen verbeteren, gaat het voor 0,2 procentpunt om nieuwe vastgoedtransacties door de federale overheid. Ook wordt het voor vennootschappen tijdelijk voordeliger om bepaalde belastingvrije reserves uit te keren of te investeren. Verder is er een vervroeging van het tijdstip waarop de sociale bijdragen op het vakantiegeld bij de beëindiging van de arbeidsovereenkomst moeten worden betaald. Voorts zal de investeringsdotatie aan de NMBS-groep worden afgestemd op het eigenlijke investeringstempo, wat in 2007 neerkomt op een daling van de uitgaven. Ten slotte wordt een nieuwe effectiveringsoperatie van directe belastingen gepland. Al bij al wordt in de projecties nu uitgegaan van een deficit van 0,4 pct. bbp voor de gezamenlijke overheid in 2007.

In de veronderstelling dat er geen nieuwe maatregelen zullen worden genomen, zal het begrotingssaldo in 2007 dan ook ongunstig evolueren ten opzichte van het voorgaande jaar, ondanks de verdere daling van de rentelasten – weliswaar in een trager tempo dan tijdens de voorgaande jaren – en de lagere investeringsuitgaven bij de lokale overheid, wat gebruikelijk is in een jaar na gemeenteraadsverkiezingen. Deze evolutie is goeddeels een gevolg van de niet-recurrerende maatregelen die in de raming in aanmerking zijn genomen, waarvan de impact beperkter zal zijn dan in 2006. Bovendien zouden de overheidsontvangsten ook teruglopen tegenover het bbp doordat de relatief zwaar belaste arbeidsinkomens een tragere toename laten optekenen dan het bbp.

Het verschil met het door de regering voor 2007 vooropgestelde surplus van 0,3 pct. bbp is toe te schrijven aan diverse factoren. Naast enkele verschillen in de raming van de ontvangsten en uitgaven, wordt in de

projecties – overeenkomstig de methodologie van het ESCB – geen rekening gehouden met begrotingsmaatregelen die nog onvoldoende zijn gepreciseerd, zoals dit het geval is met de intentie om eerstelijnerpensioenverplichtingen van vennootschappen over te nemen in ruil voor eenmalige kapitaaloverdrachten die een ontvangst van 500 miljoen euro zouden moeten opleveren.

In 2006 en 2007 zal de overheidsschuld haar neerwaartse pad gestaag voortzetten. In deze periode van twee jaar zal de schuld dalen met ongeveer 6 pct. bbp.

5. Beoordeling van de onzekerheidsfactoren

De forsere dan verwachte activiteitsversnelling aan het einde van 2005 en het begin van het lopende jaar verklaart voor een groot deel de opwaartse herziening, ten belope van 0,4 procentpunt, van de bbp-groei in 2006. Daarnaast sluiten de nieuwe vooruitzichten voor België aan bij de voorjaarsprojecties; ze rekenen namelijk op een expansie die weliswaar minder uitbundig zou zijn dan in het begin van het jaar, maar die nog stevig zou blijven in 2007 en zowel zou steunen op de vraag van de ondernemingen en de gezinnen als op de uitvoer. De recente daling van de olieprijs maakt die risicofactor minder belangrijk, zelfs indien het effect ervan op de inflatie in België zou worden tenietgedaan door de verwachte stijging van de heffingen op tabak en verpakkingen in 2007.

De andere bij de voorgaande projecties vermelde onzekerheidsfactoren, onder meer de aanhoudende globale grote onevenwichtigheden op de lopende rekeningen, die het risico op rente- en wisselkoersaanpassingen inhouden, en de effecten die de in 2007 geplande verhoging van de indirecte belastingen in Duitsland zal uitoefenen op de Duitse economische subjecten, blijven gelden. Niettemin kan worden vastgesteld dat het economische herstel in dat land thans ook solide lijkt en dat het vertrouwen van de ondernemingen en de gezinnen er sterk verbeterd is.

Volgens de vooruitzichten van de Bank, die de recente resultaten van de nationale rekeningen omvatten, zal de bbp-groei in 2006 licht hoger zijn dan de groeicijfers die sinds het najaar werden bekendgemaakt door het INR en door de internationale instellingen. De overige resultaten liggen rond het midden van de vooruitzichtenmarge. Deze marge is trouwens vrij gering, wat wijst op een ruime consensus tussen de voorspellers.

TABEL 4 VERGELIJKING VAN DE VOORUITZICHTEN VOOR BELGIË
(veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld)

	Reëel bbp		Inflatie ⁽¹⁾		Begrotingssaldo ⁽²⁾		Publicatiedatum
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	
NBB – Najaar 2006	3,0	2,1	2,3	1,9	0,0	-0,4	december 2006
<i>p.m. Voorjaar 2006</i>	2,5	2,0	2,4	1,9	-0,3	-1,2	<i>juni 2006</i>
INR	2,7	2,2	1,9 ⁽³⁾	1,9	-	-	oktober 2006
IMF	2,7	2,1	2,4	1,9	0,0	-0,7	september 2006
EC	2,7	2,3	2,4	1,8	-0,2	-0,5	november 2006
OESO	2,9	2,3	2,4	1,7	0,0	-0,2	november 2006
Belgian Prime News	2,7	2,0	2,3	2,0	-0,1	-0,6	september 2006

(1) HICP, behalve INR: nationale consumptieprijsindex.

(2) Procenten bbp.

(3) De invoering in januari 2006 van de nieuwe nationale consumptieprijsindex gaf aanleiding tot een verschil met de HICP dat wordt geraamd op -0,5 procentpunt van de inflatie in 2006.

Bijlage

PROJECTIES VOOR DE BELGISCHE ECONOMIE: SYNTHESE VAN DE BELANGRIJKSTE RESULTATEN

(veranderingspercentages ten opzichte van het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld)

	2003	2004	2005	2006 r	2007 r
Groei (voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens)					
Bbp naar volume	1,0	2,7	1,5	3,0	2,1
Bijdragen aan de groei:					
Binnenlandse bestedingen, ongerekend voorraadvijziging	0,9	2,7	1,3	2,6	2,3
Netto-uitvoer van goederen en diensten	0,2	-0,1	-0,4	0,1	0,3
Voorraadvijziging	0,0	0,1	0,6	0,3	-0,6
Prijzen en kosten					
Geharmoniseerde consumptieprijsindex	1,5	1,9	2,5	2,3	1,9
Gezondheidsindex	1,5	1,6	2,2	1,7	1,9
Bbp-deflator	1,6	2,4	2,1	1,7	1,8
Ruilvoet	-0,3	-0,2	-1,0	-0,3	-0,2
Loonkosten per eenheid product in de particuliere sector	0,0	-0,4	1,5	0,7	1,2
Uurloonkosten in de particuliere sector	1,5	2,4	2,2	2,3	2,2
Productiviteit per arbeidsuur in de particuliere sector	1,5	2,8	0,7	1,6	1,0
Arbeidsmarkt					
Binnenlandse werkgelegenheid (gemiddelde jaar-op-jaarverandering in duizenden eenheden) ..	0,6	26,5	40,8	44,0	45,0
Geharmoniseerde werkloosheidsgraad ⁽¹⁾ (pct. van de beroepsbevolking)	8,2	8,4	8,4	8,5	8,3
Inkomens					
Reëel beschikbaar inkomen van de particulieren	-0,8	-0,1	0,9	2,7	2,1
Spaarquote van de particulieren (pct. van het beschikbare inkomen)	14,4	13,2	13,2	13,4	13,5
Overheidsfinanciën⁽²⁾					
Primair saldo (pct. bbp)	5,4	4,7	2,0	4,1	3,6
Financieringsbehoefte (-) of -vermogen van de overheid (pct. bbp)	0,0	0,0	-2,3	0,0	-0,4
Overheidsschuld (pct. bbp)	98,6	94,3	93,2	89,6	87,2
Lopende rekening (pct. bbp volgens de betalingsbalans)	4,1	3,5	2,5	1,9	1,9

Bronnen: EC, INR, NIS, NBB.

(1) « Adjusted series » (Eurostat).

(2) Volgens de in het kader van de procedure inzake buitensporige overheidstekorten (EDP) gehanteerde methodologie, tevens rekening houdend met de beslissing van Eurostat van 23 oktober 2006 (zie tabel 3).